

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060204

DOM
2015-02-06
Stockholm

Mål nr
M 2538-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-02-25 i mål M 4920-13, se bilaga

KLAGANDE

J H

MOTPARTER

1. GreenExtreme AB

2. Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun

SAKEN

Etablering av vindkraftverk på fastigheten X i Sävsjö kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom och Länsstyrelsens i Jönköpings län beslut den 14 november 2013 (dnr 505-5207-2013) undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun beslut den 13 juni 2013, § 58, om föreläggande om försiktighetsåtgärder vid uppförande m.m. av fyra vindkraftverk, och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1180406

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

GreenExtreme AB (bolaget) inkom den 30 juni 2011 med en anmälan enligt 21 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH) avseende anläggande och drift av fyra vindkraftverk på fastigheten X i Sävsjö kommun. Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun (nämnden) beslutade den 20 december 2012 att förbjuda etableringen av verken. Efter att bolaget överklagat beslutet upphävde länsstyrelsen nämndens beslut och återförvisade ärendet till nämnden för fortsatt handläggning. Nämnden beslutade därefter den 13 juni 2013 att förelägga bolaget om försiktighetsåtgärder vid uppförandet, driften och nedtagningen av de fyra vindkraftverken på X i Sävsjö kommun. Nämndens beslut om försiktighetsmått överklagades av J H till länsstyrelsen och sedermera till mark- och miljödomstolen. Båda instanserna avslag hans överklagande. J H har nu överklagat mark- miljödomstolens dom.

I samband med beslutet om försiktighetsmått den 13 juni 2013 beviljade nämnden bygglov för de fyra vindkraftverken. J H har även överklagat byggloven som handlagts i Mark- och miljööverdomstolens mål nr P 2537-14.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

J H har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska förbjuda den anmälda verksamheten. Till stöd för sitt överklagande har J H, hänvisat till vad han anfört i tidigare instanser och därutöver tillagt bl.a. följande. Samråd har inte skett vilket bevisas av att projektören uttalat sig i den lokala tidningen om att det är tidsbrist i ärendet som gjort att samråd ej skett. Bolaget har medvetet räknat med fel variabler i ljudberäkningen vilket visar på en oseriös hantering av beslutsunderlaget. Bolaget använder tydligen så kallad ”reversed engineering” vilket är mycket tveksamt i beräkningssammanhang när man lovar att uppfylla ett gränsvärde i en ansökningsprocess.

GreenExtreme AB har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom. Till stöd för sin inställning har bolaget sammanfattningsvis anfört följande. Detta är ett

ärende där samråd ej är obligatoriskt. Bolaget skickade dock samrådsunderlag i form av informationsutskick till närboende i oktober 2011 för att ge närboende mer information om projektet. Ljudberäkningarna är gjorda enligt Naturvårdsverkets rekommendationer som är praxis i Sverige. Ljudberäkningarna är även gjorda med ett överdrivet källjud från vindkraftverken för att bevisa att riktvärdet 40 dB(A) kan klaras, och att verksamhetsutövaren kan ha friheten att välja ett antal olika vindkraftsfabrikat med olika källjud och även då klara riktvärdet 40 dB(A). Klaganden nämner att det finns övriga bristfälligheter i ansökan. Inventeringar, beräkningar och utredningar är gjorda efter myndigheters krav och följer branschpraxis. Övriga bristfälligheter har bolaget inga kommentarer till eftersom de behandlar vindkraft i allmänhet.

Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom och vidhållit sitt beslut från den 13 juni 2013.

DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har denna dag även meddelat dom i mål nr P 2537-14 avseende bygglov för vindkraftverk på fastigheten X i Sävsjö kommun.

Enligt 27 § FMH ska, när anmälningsärendet är tillräckligt utrett den myndighet som handlägger ärendet meddela föreläggande eller förbud enligt miljöbalken eller om det behövs, förelägga sökanden att ansöka om tillstånd enligt 9 kap. 6 § miljöbalken. Av 3 kap. 1 § miljöbalken följer att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.

Tillämpliga bestämmelser i övrigt framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömning.

Handläggningen

J H har gjort gällande att något samråd inte har skett och att samråd ska ske enligt miljöbalken. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att det för den aktuella verksamheten, som är en så kallad C-verksamhet, inte nödvändigtvis är ett krav att en miljökonsekvensbeskrivning upprättas och att samråd hålls. Mark- och miljööverdomstolen finner inte att det har funnits skäl att kräva en miljökonsekvensbeskrivning i det aktuella ärendet och det har därför inte heller funnits skäl att kräva samråd.

Störningar för närboende m.m.

Vad gäller störningar för närboende i form av buller m.m. finner Mark- och miljööverdomstolen, i likhet med underinstanserna, att de uppgifter som lämnats i anmälan är tillräckliga för bedömning av verksamhetens effekter och att de försiktighetsmått som meddelats för närvarande är tillräckliga. Vad J H anfört om de bullerberäkningar som bolaget lämnat in med anmälan medför ingen annan bedömning.

Miljöeffekter i övrigt

Även vad gäller verksamhetens miljöeffekter för fladdermöss anser Mark- och miljööverdomstolen att utredningen och meddelade försiktighetsmått för närvarande är tillräckliga. Beträffande skogshöns gör dock Mark- och miljööverdomstolen en motsatt bedömning.

Den fågelinventering som bolaget lämnat in består av ett e-postmeddelande, en punktrutt och GPS-karta samt två fotografier. Av e-postmeddelandet framgår att området för vindkraftspark Hylleofta besökts vid tre tillfällen. Vidare framgår att det skett observationer av tjäder och orre, orrspel av en eller eventuellt två tuppar samt en tjäderhöna. Området bedöms ha ett normalt fågelliv och det har inte observerats någon spelplats för tjäder. E- postmeddelandet saknar dock någon form av analys eller slutsatser kring förekomsten av skogshöns. Även GPS-kartan är svårtydd och kan troligen inte heller användas av tillsynsmyndigheten eller överprövande instanser för att dra några slutsatser. Det framgår dock av såväl punktkartan som av e-

postmeddelandet och fotografier att det förekommer såväl tjäderhöna som spelande orrtuppar. Förekomst av spelplatser för skogshöns skulle kunna komma att medföra ett behov av ytterligare försiktighetsmått t.ex. vid lokalisering av vindkraftverken eller ett förbud mot verksamheten. Mark- och miljööverdomstolen finner därför att ärendet såvitt avser förekomsten av skogshöns och dess eventuella spelplatser inte är tillräckligt utrett. Mark- och miljödomstolens dom och länsstyrelsens beslut ska därför ändras och nämndens beslut undanröjas och ärendet visas åter till nämnden för vidare handläggning.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Vibeke Sylten och Eywor Helmenius, referent, samt tekniska rådet Mikael Schultz.

Föredragande har varit David Sandberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-02-25
meddelad i
Växjö

Mål nr M 4920-13

KLAGANDE

J H

MOTPARTER

1. Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun

2. Greenextrem AB

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Jönköpings län beslut 2013-11-14 i ärende nr 505-5207-13, se bilaga 1

SAKEN

Etablering av vindkraftverk på fastigheten X, Sävsjö kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Greenextreme AB (bolaget) inkom den 30 juni 2011 till Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun med en anmälan enligt 21 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd avseende anläggande och drift av fyra vindkraftverk på fastigheten Sävsjö X. Nämnden beslutade den 20 december 2012 att förbjuda etableringen av verken bl.a. med hänsyn till bristande fladdermusinvente-ring, att området inte var upptaget som riksintresse för vindbruk i Sävsjö kommuns översiktplan samt på grund av hänsynen till det öppna odlingslandskapet vid Hylletofta kyrkby. Beslutet överklagades av bolaget till länsstyrelsen som upphävde det överklagade beslutet och återförvisade ärendet till nämnden för fortsatt handläggning. Myndighetsnämnden i Sävsjö kommun beslutade därefter den 13 juni 2013 att förelägga bolaget om försiktighetsåtgärder för uppförande, drift och nedtagning av fyra vindkraftverk på fastigheten X. I samband härmed beviljade även nämnden bygglov enligt plan- och bygglagen.

Nämndens beslut om försiktighetsmått enligt miljöbalken har nu överklagats av J H.

YRKANDEN

J H yrkar som det får förstås att uppförandet av vindkraftverken ska förbjudas. Som skäl anför han bl.a. följande. Något samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken med berörda grannar har inte genomförts. Utskickad information från bolaget och kommunen har varit bristfällig. Ingen regelrätt fågelinventering är gjord och fladdermusinventeringen är inte tillräckligt omfattande. Fotomontagen i underlaget visar att endast 40 % av området runt vindkraftsparken omfattas. Dessutom medger kommunen att vissa montage är helt felaktigt utförda. Felaktig råhetsklass har valts i ljudberäkningen vilket ger ett felaktigt resultat. 35 dB(A) ska gälla som riktvärde för buller med hänsyn till att kommunen har angett att Hylletofta är ett tyst, opåverkat område. Han hänvisar till Naturvårdsverkets riktlinjer för vindkraft och MÖDs avgörande i mål M 3336-07 samt till ett antal artiklar som berör hälsoeffekter av vindkraftbuller. Han anför vidare att livscykelanalys på ett vindkraftverk visar att verken håller i ca 20 år och att de genom detta släpper ut mer koldioxid än både

vattenkraft och kärnkraft. Vidare anför han att det avgår bisfenol A från epoxiplasten i vingarna, bl.a. efter kollisioner med fåglar och fladdermöss eller jägarskott och att detta faller till marken och förorenar yt- och grundvatten.

DOMSKÄL

Finns det brister i samrådet ?

Enligt 21 kap. 10 - 12 §§ miljöprövningsförordningen utgör en gruppstation med fyra vindkraftverk med en maximal totalhöjd inklusive rotorblad på 150 m en anmälningsskyldig verksamhet med beteckningen 40.100. Enligt 6 kap. 1 § miljöbalken omfattas inte anmälningsskyldiga verksamheter av kravet på miljökonsekvensbeskrivning och följaktligen inte heller av de formella kraven på samråd med enligt 6 kap. 4 § miljöbalken. Något särskilt beslut enligt 25 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd om att en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap miljöbalken skulle behövas i det nu aktuella, enskilda, fallet har inte fattats. Det är därmed 25 a § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som styr vad en anmälan ska innehålla. Domstolen konstaterar därvidlag att bolaget trots det efterkommit nämndens önskemål om ingivande av samrådsredogörelser. Något särskilt krav på dessa samråd finns således inte. Vad klaganden anför i denna del ska därför lämnas utan bifall.

Tillåtlighet och försiktighetsmått

Den aktuella platsen omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser och inte heller av något riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken eller något annat skyddat område. De landskapsbildsmässiga värdena har enligt domstolens bedömning inte sådan styrka att lokaliseringen ska anses olämplig. Vad klaganden anför om brister i fotomontaget föranleder ingen annan bedömning. Något hinder mot tillåtlighet föreligger således inte i dessa delar. I fråga om områdets karaktär som särskilt tyst eller opåverkat område gör domstolen samma bedömning som länsstyrelsen och tillägger dessutom att den kartläggning som länsstyrelsen genomfört baseras på kända bullerkällor och att alla områden i kartläggningen under 40 dB(A) enligt domstolens uppfattning inte kan jämföras med "tysta opåverkade områden". Området är därför inte av den karaktären att 35 dB(A) bör gälla som riktvärde för buller

för vindkraft enligt Naturvårdsverkets riktlinjer. Vad klaganden anfört i denna del föranleder ingen annan bedömning. Det av nämnden förelagda begränsningsvärdet om 40 dB(A) är således en tillräcklig begränsning för att olägenhet av väsentlig betydelse inte ska uppstå. Domstolen anser därvidlag att det är fullt möjligt för bolaget att innehålla det förelagda begränsningsvärdet. Vad klagandet anfört om brister i beräkningsunderlaget föranleder ingen annan bedömning.

En fladdermusinventering har utförts. Inventeringen visar att det öster (Mossaryd) och väster (Hylletofta by) om den planerade parken finns miljöer som hyser arter som i högre grad än andra fladdermusarter drabbas av olyckor vid vindkraftverk. Enligt Naturvårdsverkets rapport 6467 Vindkraftens effekter på fåglar och fladdermöss (november 2011) är dessa högriskarter mer eller mindre anpassade för jakt i fria luften eller åtminstone flera meter från träd och andra hinder. Vidare är i stort sett alla fladdermusarter som påträffats i Sverige skyddade enligt Artskyddsförordningen (2007:845). Av artskyddsförordningen framgår bland annat att det är förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser. Inventeringen har dock inte påvisat förekomst av sträckande fladdermöss mellan Hylletofta och Mossaryd och inte heller har förekomst av yngelkoloni påvisats i området där verken avses placeras. Enligt mark- och miljödomstolen har det i målet inte framkommit att ett uppförande av vindkraftverken kommer skada eller förstöra fladdermössens fortplantningsområden eller viloplatser. Nämnden har förelagt bolaget att göra en särskild uppföljning av verkens påverkan på fladdermöss efter uppförandet. Bolaget har även låtit utföra en inventering av orre och tjäder. Inventeringen har brister, vilket även länsstyrelsen konstaterat i sitt beslut. Orre och tjäder är, liksom fladdermössen, skyddade enligt artskyddsförordningen. Mark- och miljödomstolen konstaterar emellertid att det i målet inte framkommit att det skulle finnas några kända spelplatser för orre eller tjäder i området. Förekomst av enstaka spelande individer, vilket inventeringen påvisat, är enligt domstolen vad som normalt och typiskt för biotopen kan påräknas i det aktuella området. Någon negativ påverkan på populationsnivå kan därför inte förväntas. Underlaget får därför anses tillräckligt för att ligga till grund för prövning. Enligt domstolens bedömning utgör de konstaterade naturvärdena inte tillräckliga skäl för att lokaliseringen ska anses olämplig.

Då en anmälan inte ger samma rättsverkan som ett tillstånd har tillsynsmyndigheten möjlighet att föreskriva ytterligare försiktighetsmått eller meddela de förbud som behövs. Mot denna bakgrund och vid en samlad bedömning anser domstolen att det inte finns skäl att förbjuda vindkraftverken. Vad klaganden i övrigt anfört föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 18 mars 2014. Prövningstillstånd krävs.

Anders Enroth

Carl-Philip Jönsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anders Enroth, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Helena Lagstrand.